

<https://helda.helsinki.fi>

Meikkaavat pojat ja mieheyden murros : The Mods -yhtyeen julkisuuskuva nuorten musiikkilehdissä 1965

Frisk, Laila Matleena

2016

Frisk , L M 2016 , ' Meikkaavat pojat ja mieheyden murros : The Mods -yhtyeen julkisuuskuva nuorten musiikkilehdissä 1965 ' , Sukupuolentutkimus , Vuosikerta. 29 , Nro 1 , Sivut 19-33 .

<http://hdl.handle.net/10138/353844>

---

unspecified
publishedVersion

Downloaded from Helda, University of Helsinki institutional repository.

This is an electronic reprint of the original article.

This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version.

Meikkaavat pojat ja mieheyden murros

THE MODS -YHTYEEN JULKISUUSKUVA NUORTEN
 MUSIIKKILEHDISSÄ 1965

Matleena Frisk

Tutkin tässä artikkelissa Suomen ensimmäisen meikkaavan miesbändin, The Modsin, julkisuuskuvaa ja siinä tiivistyviä jännitteitä, joita mieheyttä koskevien normien ja ihanteiden muuttuminen aiheutti 1960-luvun puolivälissä. Tarkastelen normatiivisia mieheyksiä ja mieheyden ideaaleja erilaisina yhdistelminä feminiinisyyttä ja maskuliinisuutta. Käytän tarkastelussa miesfeminiinisyys-käsitettä. Aineistonani ovat *Suosikki*-, *Iskelmä*- ja *Pop*-lehdissä 1965 ilmestyneet The Mods-yhtyeestä ja mod-ilmiöstä käsittelevät tekstit. Hyödynnän Judith Butlerin näkemystä sukupuoliparodiasta ja väitän The Modsien horjuttaneen heteroseksuaalisen mieheyden normeja, vaikka teksteissä samalla myös pyrittiin ylläpitämään kaksijakoista käsitystä sukupuolesta esittämällä miesfeminiinisyys naurettavana. Kontekstoin miesfeminiinisyyttä 1960-luvun puolivälin populaarikulttuurissa tarkastelemalla modien ja poppareiden mieheysideaaleja suhteessa konservatiivisempaan nuorisokulttuuri-ryhmään, rasviksiin. Mieheys kytkeytyi luokkaan liittyviin erotteluihin. Feminiiniseksi mielletyt piirteet assosioituivat myös uudenaikaisuuteen, kansainvälisyyteen ja kaupunkilaisuuteen, joita pidettiin tavoiteltavina mutta myös epäsuomalaisina ominaisuuksina.

AVAINSANAT: MIESFEMINIINISYYS, 1960-LUKU, POPULAARIKULTTUURI, HETEROSEKSUAALISUUS, THE MODS

Vuonna 1965 suomalaisilla tanssipaikoilla keikkaili outo ilmestys, lehdistösensaatiksi noussut kuusankoskelaisyhtye The Mods. Yhtyeen saavuttama julkisuus perustui lähinnä sen jäsenen ulkonäköön, jonka kerrottiin edustavan uutta mod-tyyliä: 17–19-vuotiaat nuoret miehet olivat meikanneet, pukeutuivat röyhelöpaitoihin, ja heillä oli jonkin verran Beatles-tukkaa pidemmät hiukset. Kaikille neljälle miehelle oli myös luotu taiteilijanimiksi naisten nimet – Pekka oli nimetty Pirkoksi, Hugo Hilkaksi, Juhani Venlaksi ja Jukka Liisaksi. Yhtyeen tyyli oli poimittu ruotsalaisia modeja käsittelevästä

Suosikki-lehden jutusta. The Mods-yhtyeestä kirjoitetuissa artikkeleissa annettiin ymmärtää, että yhtyeen poikia oli mahdotonta erottaa tytöistä. Musiikkilehdissä vihjailtiin yhtyeen jäsenten saamista miespuolisista ihailijoista. Nykykatsojan ei ole kuitenkaan erityisen vaikeaa tunnistaa The Modseja valokuvista miehiksi. Lehdissä esitellyt fanitkin olivat lähinnä nuoria tyttöjä.

Tässä artikkelissa tarkastelen, kuinka tämän Suomen ensimmäisen meikkaavan miesbändin julkisuuskuvassa käsiteltiin jännitteitä, joita mieheyden ihanteiden muutokset saivat aikaan 1960-luvun

Suomessa. Kysyn, millaisia kulttuurisia merkityksiä the Modsien feminiinisenä pidetylle ulkonäöl-

ja sitä ylläpidetään maskuliinisella tai feminiinisellä käyttäytymisellä, eleillä ja teoilla. Sen sijaan, että

MIEHEYS JA MASKULIINISUUS KÄSITTEINÄ

miespuoliseksi ystäväksi, joka on kokenut mod-herätyksen (*Iskelmä* 1965:8, 6). Tässä näkyy, että maskuliinisuus ja feminiinisyys ymmärrettiin määrällisinä, ja dikotomia oli pakottava: maskuliinisuuden väheneminen tarkoitti feminiinisuuden lisääntymistä, ei esimerkiksi sukupuolettomuuden tai lapsenomaisuuden lisääntymistä miehen tai pojan olemuksessa. Urban Nilmanderin ja Kenneth Ahlbornin ruotsalaisessa modeja käsittelevässä kirjassa *Mods. Stockholm 1964–1967* (1998) on paljon valokuvia, ja toden totta: joidenkin kuvien nuorten sukupuolta ei ole helppo määrittellä. He ovat kovin lapsenkasvoisia ja -vartaloisia, eivätkä heidän vaatteensa tai hiuksensa välttämättä helpota määrittelemistä, toisin kuin esimerkiksi Annamari Vänskan tarkastelemissa mainoskuvien lapsilla, joiden lapsenomaisuus on sukupuolitettua (Vänskä 2012). Nilmanderin ja Ahlbornin (1998, 15–17, 24) mukaan modien ydinikäluokat olivat 1965 vasta 12–15-vuotiaita. Eräänä modien tai suomalaisten popparien uudenlaisena piirteenä voisikin pitää suhtautumista aikuisen mieheyteen: aikuisen maskuliinista olemusta ei edes tavoiteltu, vaan ihanne oli poikamainen. Modit kuvataan silti *Suosikissa* "mods-urhoina", omituisen feminiinisinä aikuisina miehinä.

Laajemminkin suhtautuminen poikien muodikuuteen oli jännitteistä tarkastelemissani 1960-luvun *Suosikeissa*. Ajanmukaisuus esitetään tärkeänä ja tavoiteltavana, mutta samalla liiallinen huomion kiinnittäminen ulkonäköön saattoi kyseenalaistaa pojan tai nuoren miehen maskuliinisuuden. Miehen tai pojan ei tullut olla liian laittamaton, jottei ollut vanhanaikainen, mutta liian laitettu tai huoliteltu mies oli epämaskuliininen ja feminiininen. (Frisk 2008.) *Suosikissa* vakuuteltiin, että pojan oli hyväksyttävää eikä "lainkaan niin hassua" kiinnittää huomiota pukeutumiseensa, sillä se miellyttäisi tyttöjä: "Uhraat muutaman minuutin ulkoasusi tarkastamiseen olematta kuitenkaan mikään muotileijona keppeineen ja krokotiilinnahkakenkineen. Muista, että tytöt pitävät hyvinpukeutuneista pojista!" (*Suosikki* 1963:6, 16–17.)

Ääripäässä sukupuolia ei enää erota toisistaan, jos miehet ovat liian laittautuneita: "Mods-rustinki tekee kaverit usein 'liian hyvän näköisiksi', joten joskus on vaikea erottaa heidän sukupuoltaan." (*Suosikki* 1965:4, 2–5, 105). Monet piirteistä, jotka miellet-

tiin moderneiksi ja liitettiin uudenaikaisuuteen ja ihailtuun ulkomaiseen kulutuskulttuuriin, assosioitiin epäsuorasti homoseksuaalisuuteen. Sopivan kapinallinen mieheys ei voinut antaa mielikuvaa homoseksuaalisuudesta. "Mitä mieltä olet Modseista" -artikkelissa haastatellut henkilöt suhtautuvat toisaalta muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta poikien meikkaamiseen hyväksyvästi tai välinpitämättömästi useammin kuin yhtyettä käsittelevien artikkeleiden lietsoman kohun pohjalta voisi olettaa (*Suosikki* 1965:5, 16–17).

Poikien pitkillä hiuksilla oli sekä kapinallisuuden että feminiinisuuden merkityksiä. Suurin kiistely pitkästä tukasta käytiin kuitenkin nykyaajasta katsoen melko siististä ja lyhyestä Beatles-tukasta (ks. myös Poikolainen 2013, 137). Vuonna 1963 *Suosikissa* esitettiin, että hiukset piti leikata siististi (*Suosikki* 1963:10, 12). Jo vuotta myöhemmin *Suosikki* kuitenkin puolusti poikia, joiden pitkät hiukset herättivät vastustusta aikuisissa. Silti vielä 1964 pojan hiusten saatettiin nuortenlehdessäkin esittää olevan sopimattoman pitkät. Kotimaiset artistit kervot toisaalta, että heidän koulussaan "vallitsee patavanhoillinen ja ymmärtämätön henki", kun oppikoululaiset määrätään leikkaamaan hiuksensa lyhemmiksi, mutta toisaalta samat pojat toteavat, että Beatleseilla on kuitenkin heidänkin mielestään liian pitkä tukka (*Suosikki* 1964:6, 20–21). Monissa 60-luvun puolivälin pop-yhtyeistä kirjoitetuissa artikkeleissa käsitellään oppikoulujen opettajien suhtautumista pitkiin hiuksiin (esim. *Pop* 1965:2, 3). Vuonna 1964 Beatlesien esitettiin olevan korvan päälle ylettyvine "pitkine hiuksineen" niin feminiinisiä, että tytöt samastuivat näihin itsensä kaltaisiin tähtiin (*Suosikki* 1964:11, 69). 1960-luvun lopulla The Modsien hiukset eivät enää olisi olleet kapinallisen pitkät (vrt. esim. *Suosikki* 1969:8, 58–59, 61). Pitkistä hiuksista käyty keskustelu liittyy siis melko lyhyeen ajanjaksoon 1960-luvun puolessa välissä, ja The Modsien julkisuus ajoittuu tuolle periodille.

KANSAINVÄLISYYS, UUDENAIKAISUUS JA RUOTSI

"Mods laumat tulevat"-artikkelissa toistuu olemassa ollut merkitysrakenne, jossa ruotsalaisten katsottiin menneen liian pitkälle. Lehdessä toivottiin kau-

histellen, ettei mod-ilmio koskaan saavu Suomeen:

Ruotsalaiset ovat seonneet lopullisesti! – *Suosikki* yleensä hyväksyy paljon, mutta nyt mekin tyydymme vain nikottelemaan hiljaa ja pelkäämme: koska modsit tulevat Suomeen? Mutta luulemme, että ruotsalaistyöt ryntäävätkin poikien sijasta Suomeen. Katsos he tahtovat nähdä miehiä. (*Suosikki* 1965:2, 14–15, 102–103.)

Oli tavallista, että populaarikulttuurin ja -musiikin ilmiöt tulivat Suomeen Ruotsin kautta, ja suhde edelläkävijämaahan Ruotsiin ja ruotsalaisuuteen oli siksi väliin kateellisen ihaileva, välillä kauhisteleva (Mäkelä 2007, 111). ”Mods laumat tulevat” -artikkeli ilmaisee jonkinlaista olettamaa nuorten yhtenäiskulttuurista: kaikkien lukijoiden oletetaan kauhistelevan ruotsalaisia mod-nuoria. Artikkelissa arveltiin, että ruotsalaiset mod-pojat eivät enää olisi heteroseksuaalisesti puoleensavetäviä, toisin kuin suomalaiset pojat. (*Suosikki* 1965:2, 14–15, 102–103.) Homoseksuaalisuuden ja ruotsalaisuuden assosioiminen yhteen oli vanhaa perua, ja sen pohjana oli Ruotsin sallivampi homoseksuaalisuuslainsäädäntö ja yhteiskunnallinen ilmapiiri. Ruotsalasiin liitettiin usein populaarikulttuurissa, myös musiikkilehtien artikkeleissa, kaikenlaisia paheellisuuksia, kuten seksuaalielämän perverssiys. (Juvonen 2002; Poikolainen 2013, 137.)

Modernina ja kansainvälisenä, mutta samalla epämaskuliinisena näyttäytyvän ruotsalaismieheyden rinnalla suomalainen mieheys oli vanhanaikaista ja kömpelöä, mutta varman maskuliinista. *Suosikin* stereotypia suomalaisesta pojasta ei ollut erityisen imarteleva: silloin kun lehdessä kiinnitettiin huomiota juuri pojan kansallisuuteen, suomalaisten poikien esitettiin olevan kansainvälisen vastakohtana pahanhajuisia, tanssivan huonosti, olevan epäromanttisia, mutta joka tapauksessa rehellisiä ja erehtymättömiä maskuliinisia. (Frisk 2008.) Kuva on hyvin samankaltainen kuin Maija Urponen kuvaama stereotypia suomalaisesta mieheydestä kansainvälisen mieheyden vastakohtana 1950-luvulla (Urponen 2010).

Janne Poikolainen on analysoinut tangoa kuuntelevien nuorten ja poppareiden käsityksiä toisistaan. Poikolainen toteaa, että popparit yhdistettiin

uudenaikaisuuteen ja kulutuskulttuuriin kytkeytyvään kansainväliseen populaarikulttuuriin. Popparit puolestaan liittivät tangokansaansa – joista monet olivat rasviksia – kömpelön muodollisuuden, konservatiivisuuden, jäykät sukupuolinnormit, hienhajan ja takapajuksen suomalaisuuden. (Poikolainen 2013; 2015.) Stereotypiat tangon kuuntelijoista olivat siis samanlaisia kuin stereotypiat suomalaisista ylipäänsä – ja kääntäen, popparit miellettiin vähemmän suomalaisiksi. Poppareiden ymmärtämisessä kansainvälisyyttä tavoittelevina ja modernina oli kyse yhtäältä kaupunkilaisuuden mieltämisestä kansainväliseksi, siinä missä maalaisuuteen puolestaan liitettiin kansalliseen assosioituvia merkityksiä. Musiikkilehtien esittelemät lukiolaispoikien yhtyeet olivat tyypillisesti Helsingistä, ja muutenkin *Suosikki* rakensi kuvaa Helsingistä muuta maata enemmän ajan tasalla olevana. Onkin kiinnostavaa, että juuri pienestä teollisuusvaltaisesta kymenlaaksolaiskaupungista kotoisin olevat pojat päätyivät keikkailemaan pitkin Suomea kaupunkilaismieheyden edustajina. Toisaalta sitä, että poppareiden näkökulmasta rasviksilla oli huono maku, voi tarkastella myös luokan näkökulmasta: popparit ja rasvikset tekivät mieheyden ihanteiden avulla luokkaan liittyviä erotteluja (Poikolainen 2013, 143–144; 2015, 214). Aikaisemman kaltainen maskuliininen mieheys ei kiehtonut poppareita, koska he yhdistivät sen negatiivisiin merkityksenantoihin. Heidän näkökulmastaan kansainvälisyys ja uudenaikaisuus olivat tavoiteltavia mieheyden ominaisuuksia ja liiallinen maskuliinisuus assosioitui pikemminkin hai-sevaksi, vanhanaikaiseksi ja tyyliittömäksi. Heidän mieheydensä muodostui risteävänä muiden identiteetin rakennusaineiden, kuten luokan kanssa (Butler 2006, 50).

MIESFEMINIINISYYS PARODIANA

Ruotsalasiin mod-poikiin suhtaudutaan *Suosikissa* irvailen, mutta heidän omaan suuhunsa taas kirjoitettiin puheenvuoroja, joissa he katsoivat että heidän mieheydelleen naureskelevien ”vastustajien” omaksumat mieheyden ideaalit vaativat sellaisia maskuliinisiksi miellettyjä toimintatapoja, jotka eivät olleet heidän mielestään enää ajan tasalla. Syntyy vaikutelma tietoisesta ja itsevalitusta uuden-

laisesta mieheydestä, kapinoinnista ulkonäön feminiinisillä elementeillä. Samalla pojat ottavat aktiivisesti kantaa mieheyden rajojen asettamiseen liittyvään keskusteluun. Ruotsalaispojat ilmoittivat: "Vastustajamme ovat kai sitä mieltä, että jokainen kunnon mies haisee hevosen hiele ja käyttää millin pystytukkaa." (*Suosikki* 1965:2, 14–15, 102–103.) Tämä vertautuu kiinnostavasti Butlerin käsitykseen tarkoituksellisesta toisin toistamisesta sukupuolen muuttamisen välineinä. Ruotsalaispoikien voi ajatella leikittelyllään kyseenalaistavan normatiivisen, heteroseksuaalisen mieheyden rajoja ja samalla väljentävän sukupuolen raameja.

The Mods -yhtyeikin esitti tekevänsä mieheyttä toisin, ja he käyttivät tuttuja kielikuvia millin siilistä ja hevosen hien hajusta vastakohtana edustamalleen mieheydelle (*Suosikki* 1965:4, 2–5, 105). Butler käyttää ristiinpukeutumista esimerkkinä sukupuoliparodiasta. Butlerin mukaan parodia voi ravistella binääristä sukupuolijakoa, jos se paljastaa luonnollistettujen tai essentialisoitujen sukupuolten rakentuneen luonteen. Parodia ei kuitenkaan aina ole kumouksellista sinänsä, kirjoittaa Butler. Parodia voi lujittaa eroa luonnolliseksi ymmärretyn ja kuvitteellisenä nähdyn välillä, jolloin marginaalinen näyttää epäluonnolliselta. Sukupuoliesityksen pitäisi myös paljastaa, että sukupuolet, jotka näyttäytyvät syynä sukupuolen ilmaisuille, eivät olekaan perusta, vaan rakentuvat toistotekojen seurauksena. Toistotekojen epäjatkuvuudet paljastavat sukupuolitettua minuuden "aikaan sidotun ja kontingentin perustatomuuden". (Butler 2006, 236.) Toisin toistaminen voi olla tahatonta, tai toisaalta performanssi. Koska Butlerin mukaan ei ole mitään minuutta, josta sukupuoli kumpuaisi, ei ole myöskään olemassa todennukaisia ja valheellisia sukupuolen toteutuksia. (Butler 2006, 230–236, 242–243; Lloyd 1999, 198.)

Väljensivätkö The Modsit mieheyden normeja, vai olivatko he vain karnevalistinen esitys, joka pikemminkin vahvistaa valtarakenteita ja olemassa olevia tapoja liittää mieheys ja maskuliinisuus yhteen ja korostaa toisenlaisen mieheyden mahdottomuutta? The Modsit eivät käyttäneet meikkiä koulussa tai vapaa-ajalla, vaan kosmetiikan käyttö liittyi esiintymis- ja kuvaustilanteisiin, joten The Modsien meikkaamista voi rinnastaa aiempiin meikattuihin miesesiintyjiin. Yleisö tulkitsi pitkin Suomea keik-

kailevia meikkaavia nuoria miehiä omasta merkityskehikostaan käsin, jossa lähin vastaavuus saattoi olla naisiksi pukeutuneet miehet elokuvissa tai samoilla järjestöaloilla pidettyjen iltamien ohjelmanumerona (Pesola 1996). Näissäkin tapauksissa oletettu viihdyttävyyden perustui miesesiintyjän hulkuriseen feminiinisytyteen. Tanssilavalla keikkalevia kummajaisia toljottavan yleisön näkökulmasta mod-mieheys voi muistuttaa enemmän ristiinpukeutumisohjelmanumeroa kuin mieheyden rajojen uudelleenmäärittelyä arjessa. Joidenkin nuorten mielestä koko yhtye oli typerä temppu, ja *Suosikki* leimasi lopulta yhtyeen epäuskottavaksi (ks. *Suosikki* 1965:10, 90). Toisaalta yhtyeellä oli oikeita faneja, joiden näkökulmasta The Modsit tuottivat mieheyttä toisin. Lehtien monimerkityksiset tekstit tarjosivat aineksia kumpaankin tulkintaan.

SUKUPUOLESTA EREHTYMINEN

Suosikin artikkelissa The Modsien pojat naureskelevat ihastuneille "isäntämiehille", jotka eivät ymmärrä erehtyneensä artistien sukupuolesta: "Isäntämies hyllyi tiskin ääreen ja tilasi 'pitkälle neidille' pullon coca-colaa. Pekka oli vaivautunut, mutta pilassa mukana ja heilutti kättään tyypille, kuten Jack Lemmon elokuvassa 'Piukat paikat'." (*Suosikki* 1965:4, 2–5, 105.) Väärintunnistaminen on teemana muutamassa muussakin modeja käsittelevässä artikkelissa. Mistä niissä on kyse?

Tekstit mahdollistavat erilaisia tulkintoja naisista sukupuolesta erehtymisistä ja miesten välisistä ihastumisista. On mahdollista, että meikkaava mies oli niin käsittämätön ajatus, että pojat todella tunnustettiin naisiksi. The Modsit puolestaan esitetään isäntämiehen vastakohtana, nokkelina poikina, jotka osasivat myös hyödyntää erehtymistä: pojat olivat päässeet baariin, jossa ei suvaita pitkätukaisia poikia asiakkaina. Väärintunnistamisen kuvaukset muistuttavat aiempien vuosikymmenien elokuvien ristiinpukeutumis- ja erehtymistematiikkaa. Bändin komppikitaristi-laulaja on vaivautunut saamastaan huomiosta, mutta suhtautuu tilanteeseen pilailumielellä, millä tuetaan tulkintaa poikien heteroseksuaalisuudesta. Tilannetta verrataan *Piukat paikat* -elokuvaan (*Some Like It Hot*, 1959), jossa miesmuusikot pestautuvat naisyh-

tyeseen naisiksi pukeutuneina. Elokuvasa toisella näistä naiseksi pukeutuneista miehistä on sitkeä miespuolinen ihailija. Juvonen käsittelee samanlaisia sukupuolesta erehtymisen teemoja kotimaisissa elokuvissa: ristiinpukeutuneen hahmon flirttailun voi nähdä sekä homo- että heteroseksuaalisena (Juvonen 2002, 123–124).

Bodies That Matter -kirjassa Judith Butler tarkentaa kuvaustaan ei-kumouksellisesta parodiasta, joka pikemminkin vahvistaa kuin horjuttaa valtarakenteita. Butlerin mukaan heteroseksuaalinen kulttuuri tuottaa itselleen ristiinpukeutumismahdollisista homoseksuaalisista seurauksista, mutta seuraukset saadaan kuitenkin estettyä. Elokuvat toistavat paniikinomaista suhdetta homoseksuaalisuuteen. Butler mainitsee *Piukat paikat* -elokuvan yhtenä esimerkkinä ei-kumouksellisesta parodiasta. (Butler 1993, 126, 231–233; Lloyd 2007, 66–68; Salih 2002, 66–67, 96.) Toisin kuin Jack Lemmon *Piukoissa paikoissa*, The Modsit eivät kuitenkaan esitä olevansa valepuvussa, jonka takana heillä olisi jokin muu ilmiö.

Vaikka yhtye tuomittiinkin myöhemmin *Suosikissa* epäuskottavaksi, heidän ei väitetä naamioituvan. He vain esittävät hiukan toisenlaista heteroseksuaalista mieheyttä, eivätkä he tekstissä esimerkiksi kiirehdi kauhistellen pesemään meikkejä tai vaihtamaan vaatteita, vaikka vaivautuisivatkin heille tarjotuista kukista ja coca-colasta. Sen sijaan he ilmoittavat, että ei ole aina helppoa olla edelläkävijä. Artikkeleissa toisaalta vihjaillaan homoseksuaalisuuteen liittyvillä teemoilla, toisaalta poikien suuhun kirjoitetaan ilmauksia, joilla he pyrkivät vahvistamaan tulkintaa omasta heteroseksuaalisuudestaan.

Paikoin artikkelit tarjoavat ainesta tulkita, että erehdys koski sukupuolen sijasta seksuaalista suuntautumista: tekstejä voisi lukea myös siten, että miehet eivät luulleet yhtyeen poikia naisiksi vaan poikien ulkonäköä homoseksuaalisen alakulttuurin koodiksi. Sekä artikkelissa ruotsalaisista modeista että The Modseista kertovissa *Suosikin* ja *Iskelmän* artikkeleissa arveltiin, etteivät tytöt enää ole kiinnostuneita näin feminiinisistä pojista. Sen sijaan liian kauniista artistista kiinnostuvat toiset miehet:

Yhtyeen kuopus on lempinimeltään ”Hilikka”. – Hän on yhtyeen soolokitaristi ja ehkäpä paras katseenvangitsija, todellinen kaunotar. Hänellä lieneekin edessään sama kohtalo kuin The Renegadesin suositulla Kim Brownilla, joka on saanut monen miespuolisenkin katsojan ihastumaan itseensä. (*Iskelmä* 1965:4, 35.)

Väärintunnistaminen voi olla myös homoseksuaalisen ihastumisen valesu. Tällöin tilanteen esittäminen sukupuolesta erehtymisenä voi tulkita jonkinlaiseksi heteropelastukseksi: tytöksi naamioituneeseen poikaan ihastuminen naamioi homoseksuaaliset lähestymiset heteroseksuaalisiksi (ks. Juvonen 2002, 123–124). 1940–1950-luvun homokulttuurissa oli tavallista käyttää lempiniminä naisten nimiä (Suhonen 2007, 56), mikä sekin voisi osaltaan selittää seksuaalisesta suuntautumisesta erehtymistä. Toisaalta esiintymismeikkeihin sonnustautuneet yhtyeen jäsenet voi käsittää roolihahmoina. Miehen ihastuminen roolihahmoon, jonka ymmärtää naiseksi, ei välttämättä kerro homoseksuaalisuudesta, vaikka tietäisikin, että roolin esittäjä on mies.

Erehtymisen esittäminen voi myös olla teko, jolla valvotaan normatiivisen sukupuolen rajoja ja ojennetaan tai rangaistaan normien rajojen ylittämisestä. On syytä kysyä, ovatko kaikki miestenvälisiä seksuaalisia lähestymisiä muistuttavat teot lainkaan homoseksuaalisuuden ilmauksia, ja milloin ne ovat ensisijaisesti teon kohteena olevan henkilön tai hänen edustamansa mieheyden paikalleen asettamista mieheyden hierarkiassa pilkan, häirinnän tai äärimmillään väkivallan keinoin. Väärinlaiseksi koettu mieheys oli myös vaarallista: The Mods-yhtyeen jäsenet kertovat haastattelussa, että heidät on keikoilla joskus uhattu hakatakin (*Suosikki* 1965:4, 2–5, 105). Urban Nilmander ja Kenneth Ahlborn (1998, 5) kuvaavat vanhempien ja muiden aikuisten suhtautumista modeihin ojentamisen haluiksi: epämiehekkäät otsakukkaa alaspäin kampaavat mod-murrosikäiset herättivät vanhemmissa lähinnä epätoivoa ja homofobista tytöksi syytelyä.

Ruotsalaisia mod-poikia käsittelevässä artikkelissa kirjoittaja esittää hakeneensa vahingossa poikaa tanssimaan, koska luuli tätä naiseksi. Seuraavaksi kuitenkin kerrotaan, että Tukholmassa on ollut ”mellakoita tavallisten nuorten haettua pilai-

Jumalassa tanssiin Maestroja ja nimitettyä heitä . . . Vihvessä kanavalla tarvetta tehdä naurin.

